

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K, za pol leta 13 K, za četr leta 6 K 50 h, za eden mesec 2 K 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četr leta 6 K, za eden mesec 2 K. Kdor hodi sam ponj, velja za celo leto 22 K, za pol leta 11 K; za četr leta 5 K 50 h, za eden mesec 1 K 90 h. — Za tujo deželo toliko več, kolikor znača poštnina. — Na naročbo brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. — Za oznanila plačuje se od peterostopne petit-vrste po 12 h, če se oznanilo enkrat tiska, po 10 h, če se dvakrat, in po 8 h, če se trikrat ali večkrat tiska. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravljenstvo je na Kongresnem trgu št. 12. — Upravnosti naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. administrativne stvari. — Vhod v uredništvo je iz Vgove ulice št. 2, vhod v upravljenstvo pa s Kongresnega trga št. 12.

„Slovenski Narod“ telefon št. 34.

Posamezne številke po 10 h.

„Narodna tiskarna“ telefon št. 85.

Odgovor „Vaterlandu“.

Iz Idrije 22. jan.

Ne malo ogorčenja je vzbudila med tukajšnjimi uradniki nesramna denunciacija v dunajskem klerikalnem »Vaterlandu« z dne 4. t. m. Kadar hočejo kranjski klerikalci učiniti kako posebno zlobnost, store to v tej zloglasni klerikalni cunji. Naši klerikalci so uvideli, da denuncijantovstvo v »Lažnivcu« in »Dihurju« nima nikakega vspeta, ker so to listi, za koje se razumen človek ne meni, pošten pa si onesnaži z njim roke. Čutijo sami dobro, kako veliko blaža in poraz so vspričo pomoči socialnih demokratov in sleparje doživeli pri zadnjih volitvah, zato različajo svoj žolč v nemških klerikalnih cunjah nad naprednimi uradniki. To pa je tudi ravno dokaz, kako prokleto gre klerikalcem za nohte, da se poslužujejo najumaznejšega sredstva, katerega poštena stranka ne rabi — denunciacije. Ni namen teh vrstic, braniti c. kr. rudniško uredništvo, ker le to si bo znalo pridobiti samo zadoščenje proti kleriku. Lovovstvu in ni s prav ničemer zakrivilo kako nepostavnost, ampak le glasovalo po svojem prepričanju, kar sme storiti vsak volilec v ustavnih državi, razen Šusteršičevih tlačanov. Da je naše uredništvo volilo skoraj soglasno napredne kandidate, je popoloma naravno, in da so ti odborniki volili župana in v odseke napredno, je bila njih dolžnost, ker so prejeli mandate od naprednega uredništva. Med tem je bil kukavica le Buchal, kateri je imel dopadajenje nad hvalisanjem »Dihurjevem« in uradnik z ljudsko šolo Tušar, kateri je kakor dični predsednik Vincencijevi družbe pravzaprav edin pristni klerikalec med mnogoštevilnim tukajšnjim uredništvom. Naravno je bilo, da je uredništvo volilo napredno, in zahtevanje klerikalcev, da naj bi se bilo z njimi volilo, je brezsramna aragonca. Najprvo se vlači po kleri-

kalnih cunjah uredništvo in obrekajo na najnesramnejši način, vodja klerikalne korupe, dr. Žlindra, upije javno, da uredništvo žre, žre in že ter ako se pomakne v višji razred, krade ljudstvu denar iz žepa (to je edino klerikalcem dovoljeno), in potem naj bi s hvalo in ponižno sprejelo te brce ter volilo svoje zasramovalce. Tako nizko pač ne more pasti količaj dostojen človek! In pri nas naj bi volilo uredništvo Kosa za župana? To je naravnost perfidna zahteva. Človeka, ki nima drugih sposobnosti kakor za dopisovanje »Dihurju«, igrajuš kvartami in na bilardu ter kvečjemu še v faliranju. Pa ima tudi to spremnost, da zna imenitno maskirati svoje politično mišljenje (ako ni to samo mišljenje žepa). Tega tipa pristnega klerikalca naj bi torej volilo uredništvo, ne pa zaslужnega in sposobnega Drag. Lapajneta? In ravno radi tega, ker niso hoteli biti hinavski, so volili, kakor jim je bilo edino možno, in čeprav neljubo klerikalnim korifejam, ki so dale duška svojemu srdu v »Dihurju«, sedaj pa v »Vaterlandu« v dopisu pod naslovom »K. k. Beamtenpolitik«. Ta infamni pamphlet na prostu volilno pravico je bil skovan v našem farovju in poslan v Ljubljano, kjer se je primereno »katoliško« spopolnil. Treballo bi preveč prostora, ko bi se hotelo natanko zavrniti to klerikalno zloto in napihnenje ter razne laži in sumničenja. Ta dopis narekovala je dopisniku velikanska »krščansko-demokratična« jeza in sovraštvo na c. kr. uradnike, ki so imeli drznost, voliti po svojem lastnem prepričanju, ne po narekovani Žlindrovčevi. Poleg tega pa razume dopisnik vendor naše dejanstvene razmere popisati tako, da bi, kdor ni posvečen v to, mislil, da je pri nas samo »krščansko-demokratično« delavstvo, napredni elementi so združeni samo v uredništvu in v nekaj meščanih, socialnih demokratov pa sploh ni. Kdor količaj pozna naše istinite razmere, se

bo od srca smejal tem napihnenim tiradam in hvalisanju »der jungen, kräftig aufstrebenden christlich-demokratischen Arbeiterpartei« ter pripoznal, da so klerikalni dopisuni mojstri v »farbanju« javnosti. Radi bi znali za one velikanske premene v našem mestu. V resnici se je nekaj našega strogo pobožnega konservativnega ljudstva oprijelo organizacije pod katoliškim plaščem, a jo je ravno tako hitro jelo zapuščati, da ta nima prav nič opraviti z vero in da je vsa »die junge kräftig aufstrebende christlich-demokratische Arbeiterpartei« zapopadena v osebi nadutega popa Oswalda.

Še vedno je narodno-napredna stranka najmočnejša v Idriji, kar so določno pokazale ravno zadnje občinske volitve. »Vollständiger Sieg« je dopisniku to, da so zmagali predlanskim s pomočjo socialnih demokratov, kar se seveda previdno zamolči, z večino par glasov, kar imenuje dopisnik »ansehnliche Majorität«. In v tretjem razredu so si priborili s pomočjo sleparje »vollständigen Erfolg«. Kdo se ne smeje tej bahariji, od katere bodo še počili kakor žaba! Divimo se, kako razumejo »farbatia svet. Vsi klaveri vspahi so jim »vollständiger Sieg, Erfolg, ansehnliche Majorität« itd. No, mi se teh sijajnih zmag, vspahov in znatnih večin prav nič ne bojimo, ker vemo, kaj je istina. Tuje pa misli vendor, da so klerikalci največja zverina v Idriji, in to nameravajo doseči s takimi lažnivimi dopisi. Drugi odstavek dopisu je namenjen denunciaciji okr. rudniških uradnikov, v drugi vrsti g. rudniškega nadsvetnika. Pišejo namreč: »Die k. k. Beamten-schaft schlug sich unter Führung des Oberbergrates Schmidt vollständig (drugega izraza dopisnik ne pozna) mit Sack und Pack auf Seite der liberalen slovenischen Partei. In wem je obstojalo to borende gg. uradnikov? Samo v tem, da so oddali glasove velezaslužnemu g. županu in

volili soglasno v odseke napredne kandidate, prezrli pa popoloma klerikalno Žlindro. Niti najmanjšega korka ni storilo uredništvo, ki bi se mogel imenovati agitacija, kar nam najbolj spričuje ta dopis, ki bi sicer »urbis et orbi« naznani, da so c. kr. uradniki strastno agitirali. Tako pa jim zlobni klerikalni dopisun ne more prav nič nepostavnega očitati, kakor to, da niso hoteli voliti Žlindre, ljudi, ki so že v prvi občinski seji na najgrši način pokazali svojo »katoliško-krščansko-demokratično« izobrazbo. Agitiral pa je Mihec in to pri samem g. nadsvetniku, kakor da bi bil zadnji njemu podložen. Kakor se je videlo, ni imela ta agitacija vspeta, kar je popoloma naravno. Visok uradnik si vendor ne bo dal ukazati po svojih podložnikih, ampak bo storil tako, kakor se bo njemu prav zdelo. Največji greh pa so učinili slovenski uradniki, da so glasovali za slovensko stranko! Fej, klerikalnim narodnim izdajicam! Nadalje piše »Vaterland«: »Man kann sich vorstellen, welche Gefühle dieses Vorgehen der k. k. Beamten-schaft eregte. Das war der Dank, dass vor drei Jahren die christliche (v Idriji je vse polno paganov) demokratische Arbeiterschaft (Oswald) den Ausbruch des Strikes verhinderte!« V prvem stavku pozabil je dopisun povedati, kje so se vzbudili občutki, ali pri Oswaldovi kuharici, ali v njegovem želodcu, močede pa je tudi, da ni dobro teknil Didičev gulaš klerikalnim volilcem, zbranim po »sijajni« zmag. V resnici škoda, da ni tudi tega zapisal veden dopisnik! Za drugi stavki pa smo dopisniku naravnost hvaležni, da je povedal, kdo je preprečil stavko, ker so se radi tega tako napadali narodni delavci. V nadalje pa oponjata gosp. nadsvetnika na njegove dolžnosti, da bi moral delati z vso močjo za soglasje med delavstvom in rudnikom. A »diese Harmonie wurde leider grausam zerstört — die Folgen können nicht ausbleiben!«

kliče bombastično dopisnik. Res v predpustu smo! Vsa Idrija s strahom pričakuje, kaj bo! A ker se, hvala Bogu, dosedaj še ni nič zgodilo, pač je bil velik ravn in kav v krščanskem gospodarskem društvu, a tudi tu so letete ljubezne psovke, katere so po dovoljene, ker je iste rabil sam dr. Žlindra, smo se nekoliko pomirili. A kdo je vendor ta delavska masa, ki napravi prevrat v Idriji? Nekaj pririknjenih pisarčkov, nekaj nevednežev, ki smatrajo tudi najslabšega duhovnika za najvišje bitje na zemlji, nekaj delavcev, pri katerih tercijalne žene hlače nosijo in nekaj je takih, ki so radi dobička v službi farjev. To je ona »christlich-demokratische Arbeiterpartei«, ki si domisli, da bo terorizirala vso Idrijo. Koncem tega dopisa privoščijo si še »Laibacher Zeitung«, katera je klerikalcem obtičala v želodcu in radovedni smo, se je li tudi s tem dopisom izposoval nos g. uredniku. S tem pa ne maramo vzbuditi poželjenje po nosovih Slovenskarju, feldmaršal-Lavdonu Novaku.

Ta »Vaterlandov« dopis nam jasno osvijljuje, kako si klerikalci predstavljajo svobodo volitve in je nov dokaz, da jim je boj za razširjenje volilne pravice prav nesramen humbug in drugega nič, pretveza, s katero hočejo še nadalje slepariti ne razsodno ljudstvo in izkorisci isto v svoje umazane namene. Dokaz nam je ta dopis tudi, da je s klerikalci v Idriji tako, da so podobni steklemu psu, ki pred svojim poginom še grize, kar doseže, in da so to zlobni ljudje s katerimi se je nemožno pošteno bojevati. Sicer pa nam je ta dopis dragocen argument, in kadar bo treba, se ga še poslužimo.

Srb in Hrvati.

Spisal profesor dr. L. Gumplovic.

III.

S tako hipotezo pa so si lingvistična dejstva v navzkrižju. Srbsko

LISTEK.

Predpustno pismo.

Danes nihče več ne piše o Drozdu, Jellinegu in kako se že imenujejo te zaslovele veličine. Na vrsto so prišli višji krogi; kar ni nadvojvoda, princezinja ali princ, se svet zanjo niti ne zmeni. Vladarstvo je nastopil princ Karneval, kateremu se milostno spregledajo vse razposajenosti, ter nihče ne dela odgovorne zanj ne jezuite ne »pretesne« dvorne etikete, ne francoskega učitelja. Prince Karneval ima privilegij noret, in vse nori za njim s pritajeno sapo in brzih nog.

V svetovni politiki se je moral napraviti zaradi Karnevala splošno premirje. Grof Lambsdorff je pregorril Macedonce, da ne motijo karnevalskega vrtenja. In baje so tudi obljudili, da odložijo do meseca marca orožje, aka pa se bo do tačas po turško reformiralo, zaplešejo na spomlad pristno hajduško »Kolo«, da se bo Turčinu zavrtelo v glavi.

Do pepelnične srede smo tedaj varni, da se ohrani svetovni mir. Na vseh straneh se delajo obsežnejše

priprave za dosteni sprejem vladarja Karnevala, kakor so se delale lani za kronanje angleškega kralja. Pa saj je umevno. Nobena lojalnost toliko ne nese, kakor ona do pustnega princa. Mladenke pričakujejo ženina, čevljar nove podplate, modistinja povravnane račune, zdravniki pa bogato prakso. Saj če druga ne, malo katarja in nahoda si upa pač pridobiti vsaka čestilka in vsak čestilec Karnevalovega veličanstva.

Sicer pa je dokazal neki zdravniški strokovnjak, da ples nikakor ni tako škodljiv, kakor to mislijo skopi očetje in skrbne mačhe. Resda, komur srce premočno bije, naj bi ne hodil na ples. Pa komu bi srce tudi ne bilo, če ne poprej, pa v odmorih, ko hodi s svojo plesalko po dvorani, hlasta po sapi ter meri visokost dvorane, a pametna beseda mu noča priti na jezik. Omenjeni zdravnik pa nasprotiao priporoča ples revmatičnim samcem. Čestokrat se je namreč že pripetilo, da so pozabili na protein, ki se ni več vrnil do prihodnjega pusta, no, da tedaj pa so si že tudi priplesali družico, ki jim je »mazala revmatične ude, posebno če je močnejša, t. j. boljša polovica.

Posebno letošnji planinski ples

bo ovrgel pri mnogih nežnih stvarach izgovor, da niso za dolge ture. Planinskemu društvu priporočam, naj takoj spiše med svoje članice in člane vse one, ki bodo dopesali vse plesce s kvadrilo vred. Kajti pri vsaki valčku se napravi toliko korkov, da iznašajo daljavo 1210 m. Ako je na programu deset točk — ne računši promenade — je to daljava, ki se lahko meri s Šmarno goro ali še celo s Sv. Joštom. In najnežnejši mladeniči nam lahko pritrđijo, da niti pri »hoji na Triglav« ni mlad človek v toliki nevarnosti, da bi padel, kakor v naročju dražestne plesalke. Vrh tega je pri planinski turi tolažilno to, da, ako pada, se lahko zopet pobere.

Na »jarmarko« v Nižji Novgorod se tudi pripravlja precejšen del Ljubljane. Saj pa se s tem svetovnim sejmom tudi ne more primerjati niti naš »češpljev sejm«. Dočim se tu prodajajo le češplje in češpljice, so tam doli v Rusiji na ponudo žive gosi in celo dromedari. Ni treba tedaj kupovati »mačka v vred«.

Klerikalci smatrajo ples za greh, pa ne vsi in vselej. Dočim namreč starejše tercijalke z otrpnjenimi udi trdijo, da je plesišče jama vseh gre-

hov, se mlajše rade sklicujejo na bogoljubnega pradeda Davida, ki ni le plesal, temu si celo še lastnočno brenkal polonezo.

Plesne abstinenčerke pa imajo zato rešiti veliko bolj važno zadevo. Nedavne so se namreč zbrale v šentjakobskem okraju na posvetovanje, kje živi Helena, ki je zagrešila »Žrtev razmer«, da ji pojde oči izpraskat. Seveda jih pri tem ne vodi užaljena krepost, temuč — zavist. Vsi Nadrahovi uspehi zadnjih mesecev so padli v vodo, kakor kaže ta-le dogodek. Tercijalka se je prišla k Nadrahu izpovedati, da je brala »Slovenski Narod«, in sicer podlistek »Žrtev razmer«. »Koliko števil« zagrimi nad njo Nadrah. — »Zadnjih deset« odgovori spokorjenka. Kaplanji naloži za pokoro 25 očenašev s pristavkom, naj se poboljša, ter zaloči spovednična vratca. Čez nekaj časa ista tercijalka znova trka ter vpraša: »Gospod, koliko očenašev pa pride na eno številko?« — »Čemu vprašuješ?« — »Da ne bom napravila premalo pokore, ker prej vendor ne smem pretrgati čitanja, dokler ne zvem za konec siromaka.«

Misijonar in kanibal.

S početka so menili divjaki na Novi Guineji, da misijonarji zato za puščajo svojo domovino, ker nimajo doma kaj jesti. Chalmers, angleški misijonar med kanibalskimi rodovi omenja sledče pogovaranje z nekim ljudožrcem: »Kako se imenuje vaša domovina?« — Britanija. »Ali je to velika dežela?« — Da! »Kdo pa je vaš poglavar?« — Ženska, po imenu Viktorija. »Kaj, ženska?« — Da, in tista ima veliko oblast. »Zakaj si zapustil svojo domovino?« — Da vas učim ter vam povem o velikem Duhu, ki vas vse ljubi. Spoznalo se je, da tega divjaka ni veroval. Zato je znovič začel izpravljati: »Imate kokosove orehe pri vas? — Ne? Imate yamy? — Tudi ne? Imate taro? sago? sladek krompir? — Tudi ne? Ali imate morda dovolj železa in tomahavk?« — Da, teh imamo precej. »Zdaj razumemo, zakaj si prišel. Vi nimate kaj jesti v Beretniji, ali tomahavk in železa imate dovolj, in s tem si lahko kupite jesti.« Ko so pa zapazili, da odpiramo pločaste škatljice ter jemo iz njih konzervirano meso, so domnevali, da smo tudi kanibili.

in hrvaško ne kažeta nikjer v primeri z drugimi jugoslovanskimi dialekti kaj tujega ali heterogenega. Prehodi in sorodstva z drugimi sosednjimi jugoslovanskimi jeziki so tako naravni in brez praznin, da odločno ovržejo misel, da bi bili po hrvaščini in srbsčini sem zasejani v 7. stoletju. Kako se tedaj dado Konstantinova poročila o naseljevanju zediniti s tem lingvističnim dejstvom?

Genialni slavist Jagić skuša ta gordijski vozel z enim mahljamem presekati. On kratkomalo pravi, potem ko je dejansko konštatirati, da so bivali Slovani na balkanskem polotoku, v današnji Srbiji, Hrvatski in Dalmaciji že dolgo pred 7. stoletjem, da je Konstantinovo pripovedovanje bajka, »povest polna protislovij«. »Jedro te bajke misli si razlagati Jagić tako-le: »Slovani so živeli na balkanskem polotoku pred 7. stoletjem pod Avari, s katerimi vred so prišli v deželo. Vsled zatiranja se je vzdignilo eno pleme, ki se je imenovalo Crobati in vstaja se je posredila! Zmagi je sledilo gospodovanje, prav tako kakor so Srbi dalje v notranosti, Bolgari na vzhodu, Rusi v pokrajini Donjepru, Čehi na Češkem, z ustavnovo politične moći spravili tudi dotična imena do splošne veljave.

Na tej Jagičevi razlagi je eno prav zaslužno: da je odločno zavrgel »naseljevanje« Hrvatov in Srbov v bankanske dežele v 7. stoletju. Toda genialni slavist naj oprosti, presekanje gordijskega vozla še ni reši tev znanstvenega problema in to že celo ne gre, da bi se postavila na mesto Konstantinove bajke, kakor se trdi, prosta izmišljotina o vstaji enega slovanskih plemen, zakatero vstajo nino benega dokaza.

Jagić pravi nekje v svojem spisu, da ni zgodovinar in da prepusta rešitev historičnih težkoč, ki pridejo vmes, zgodovinarjem. To je od njega prav skromno.

Toda ne v tem, da ni zgodovinar (v zadostni meri je zgodovinar), je vzrok tudi njegove zmote, temuč v tem, ker ni sociolog. Zakaj če bi bil sociolog, ponudila bi se mu rešitev tega problema sama ob sebi, ne da bi bil primoran ovreči Konstantinovo pripovedovanje kot bajko ter na to mesto postaviti popolnoma samovoljno, nikjer utemeljeno hipotezo o vstaji. Zakaj sociolog vé, da se niso celi narodi, temuč, posebno v evropskem srednjem veku, le vojna krdela selila, iskajoč si zemlje in ljudi. Vsled svoje napačne hipoteze je Jagić nadalje prisiljen, tajiti tudi zgodovinsko potrjeno eksistenco Belohrvatske. On meni, da je ista »dežela fantazija«. Tu se moti zaslužni in spoštovani slavist zelo močno. Belo-Hrvatska je zgodovinsko dokazana — to je dežela med Vislo in Karpatami, približno poznejša Mala Poljska in Konstantin Porphyrogenes poroča resnico. Samo sociologično se mora to vzeti in razumeti! Gotskim »gospodom« Bele Hrvatske in Bele Srbske je postalo po dveh letih v njih severni deželi preozko in ponudili so svojo vojno službo po Avarih stiskanim Bizantincem, za kar naj bi bili dobili Avarom odvzete slovanske balkanske dežele. To je resnični zgodovinski razvoj, ki je za podlaga Konstantinovemu pripovedovanju.

Te že slovanske Gote so imenovali že po njih deželi severnih Karpatov Hrvate in Srbe in ime se je potem zopet preneslo na one balkanske dežele, ki so jih jim podelili bizantinski cesarji ter na tam bivajoča slovanska pleme.

Da je stvar taka, zato imamo odločni sociologični dokaz. Ta je zelo ednostaven. Na Hrvatskem in Srbskem nahajamo plemstvo in plemstvo v ele posestvo, ki je popolnoma tako organizovano, kakor povsod tam, kjer je bojevito pleme zavzelo tujo deželo ter jo vladalo. Socialna organizacija tega plemstva v bratovščine grbov se je ohranila pri Hrvatih v ostankih do današnjega dne. (Plemenita »debla« (plemena), ki spominjajo na polske

bratovščine grbov). Iz Srbije, kjer je najbrže izginilo plemstvo vsled turškega pritiska, se nam pa je ohranil iz 14. stoletja (1349) zakonik (carja Dušana), iz katerega se nam kaže popolnoma ista, na odišča posetva se naslanjača plemška organizacija, kakršna je povač kot posledica tega, da je deželo zavzelo bojevito pleme. Že samo iz te knjige bi bili opravčeni skepati, da »Srbia«, ki so v 7. stoletju zasedli Srbijo, niso bili drugega kot vojno krdele, ki se je počastilo dežele in ljudstva v Srbiji ter oboje vladalo.

Državni zbor.

Obstrukcija čeških radikalcev je končno na celi črti vstavljenja. To se je pokazalo v sobotni seji državnega zborja, ko sta se obravnavala iz obstrukcije preostala nujna predloga. Predlagatelji so ali svojo stvar opravili v par minutah ali pa se sploh odpovedali besedi. Poslanec Zážvorka je n. pr. svoj nujni predlog glede ustanovitve češke višje živinodržavniške šole v Pragi utemeljeval le par minut, zaključni besedi pa se je sploh odpovedal. Seveda je bila nujnost odklonjena. Nekaj dalje sta govorila poslanca Klofáč in Fresl glede stroškov pri vzvišenju rekrutnega kontingenta. Poslanec Klofáč je prišel tudi na najnovejše vesti o mobilizaciji, češ, da vladni listi zmanj taje, da se delajo priprave za novo ekspedicijo na Balkan. Glede 9. voja, da vé govornik pozitivno, da se delajo priprave za mobilizacijo. Ravnotako gotovo je tudi, da prispe v drugi polovici meseca februarja avstrijska mornarica v Solun. Posl. Fresl je pozival vse poslance, da nastopijo proti povišanju vojaštva. Govorila sta k stvari še Choc in Rataj. Pri glasovanju se je nujnost odklonila.

Potem se je začelo prvo branje sladkorne predloge. Govorili so Kubr Mašalka, Steiner, Udržal, Tschan in Sehnal, nakar se je predloga izročila sladkornemu odseku, ki je imel takoj na to svojo sejo. Njegova posvetovanja pa se le počasi rešujejo, ker obstruirajo polski člani, katerim so se zadnji čas pridružili maloruski in rumunski odborniki. Dvomljivo je tedaj, ali se bo moglo v prihodnji seji drž. zboru vršiti drugo branje te predloge.

Podanah je bilo tudi nekaj interpelacij, med drugimi je interpeliral posl. Luksch glede trgovinske pogodbe s Srbijo ter vprašal, zakaj se ta pogodba še ni odpovedala. Poslanci Iro, Hauck in tovariši so interpelirali v zadevi štrajka dunajskih krojačev. — Predsednik je naznani, da je posl. Ferri odtegnil svoj nujni predlog v zadevi pomilovanja vojnih obvezancev, ki so v tujini ter glede olajšav v vojni dolžnosti. Ta nujni predlog se bo obravnaval kot navadni predlog.

Prihodnja seja je v sredo. Na dnevnom redu je prvo branje brambne predloge in drugo branje sladkorne predloge.

Germanizacija v cerkvi.

Od vseh strani se množijo dokazi, da je katoliška cerkev pospeševaljica germanizacije in sploh iznarodenja Slovanov. To se kaže pri Slovakih na Ogrskem, pri Slovencih na Benečanskem, a zadnji čas posebno pri Poljakih na Pruskom. V Inovraljavi je med poljskim prebivalstvom kakih 30 Nemcov-katolikov. In zaradi teh par Nemcov so uvedene v poljskih cerkvah nemške pridige. S tem pa še Nemci niso bili zadovoljni, temuč zahtevajo, da v vsaki fari, kjer živi sploh kakšen Nemec, se morajo vsi cerkveni razglasiti izdajati v nemškem jeziku. Seveda bodo to tudi dosegli. Saj je katoliška cerkev ostala verna svoji historični misiji med Slovani, da kroti njih narodno zavest ter gladi pot Rimu.

Macedonski nemiri.

Z vsakim dnem prihajajo nova poročila iz Balkana, da so se tu ali tam pojavile nove vataške čete, na-

padle vasi ali trčile skupaj s turškim vojaštvom. Na imo vatašev namreč groše navadno ropareko druhalo, ki v onih pokrajinh stražijo tudi v mirnih časih. Tudi Arnavti zlorabljajo ime makedonskih komitejev za svoje malopridnosti, tako so nedavno že znani napad na železnico vprizorili Arnavti. Da osoja osrednji makedonski odbor vse te nasilnosti, vedal je v svoji najnovejši okrožnici, v kateri opetno zabičuje pododsekom po celi Makedoniji, naj se drže dane obljube, da do meseca aprila ničesar ne store, kar bi kazalo na vstajo. Zadnji čas se je začelo tudi grško časopisje oglašati ter povdarjati zgo dovinske pravice Grške v Makedoniji. Od te strani se dosedaj reformatorji niso nadzali upora. Srbski kralj Aleksander je imel s turškim poslanikom daljši razgovor o makedonskih reformah.

Politične vesti.

— Novi poslovnik, ki ga je izdelalo predsedništvo drž. zborja, dolga med drugim, da pride nujni predlog le tedaj v razpravo, ako ga podpiše 80 poslancev. To število zmora pa le levica.

— Cesar Franc Jožef se poda 3. februarja t. l. v Budimpešto, od koder se vrne šele 19. februarja, da prisostvuje poroki nadvojvodinje Eliabete s princem Liechtensteinom.

V ogrskem državnem zboru je bila v soboto tajna seja, v kateri se je razpravljalo o interpelaciji posl. Rakovskega, kako je dobil poročalec »Neue Fr. Presse« zaupno pismo Apponyija, ki je bilo odano ministrskemu predsedniku Szelli v zadevi brambne predloge. Interpelant je zahteval, da se zabrani imenovanemu poročalcu vstop v zbornico. Szell je zagovarjal poročalca, ki je vladil že storil marsikako uslugo.

— Srbska kraljeva dvojica se pripelje dne 11. februarja na grob kralja Milana v Krušedol. V Zemunu ju sprejme hrvaški ban Khuen Hedervary ter ju sprejme v Krušedol in nazaj.

— Rojstni dan nemškega cesarja dne 27. t. m. se bo letos prvič uradno obhajal na angleškem dvoru ter je k slavnosti povabljen tudi nemški poslanik. To se smatra za dokaz, da zasledujeta obe državi skupne politične interese.

O prestolonasledništvu na Saškonskem krožijo vesti, da ne zasede sedanj prestolonaslednik prestola vsled znane dvorne afere, temuč se določi za prestolonaslednika njegov najstarejši 10letni sin, a do njegove polnoletnosti bo vladal princ Ivan Jurij.

— Ruski car je postal za prizadete ribiče v Bretagni 25.000 frankov ter sporočil predsedniku Loubetu, naj bo ta pošiljatev znak simpatije za spoprijateljeno in zvezno Francijo.

— Zaradi veleizdaje na smrt obsojeni irski poslanec Lynch bo vsekakor pomilovan, kajti Irki so pripravljeni z istim dnem, ko bi njihovega poslanca Angleži obesili, pričetni splošno državljanško vojno.

— Med Japonsko in Koreanskim je prišlo do razpora. Japonska vlada je namreč zahtevala, naj se ne nastavi v Koreji več dosedanj finančni minister, na katero noto pa je koreanska vlada osorno odgovorila, da se Japonska nima vtikati v koreanske razmere.

Dopisi.

Od Save 25. januvarja. Dopis iz Škocjana od 24. t. m. glede upokojenega nadučitelja Lavriča, »da nima nikakovih zaslug po 30letnem službovanju v tej občini, — ni nikakor resničen. Jaz omenim —, kajor je obče znano — samo velikih zaslug, ki si jih je L. pridobil tukaj tekom toljih let kot izvrsten sadje — in trtorejec, čebeljar in vrtnar. Njegova drevesnica, čebeljnac, trtnica, cvetljčnjak in oddelek za zelenjavno pričajo, da je temu tako. Od tod je tekom toljih let razdal po občini in še daleč izvan nje večinoma brez-

plačno na tisoče in tisoče žlahnih sadnih dreves, trt in drugih rastlin. Prejel je zato od društev in občinstv mnogo odlikovanj in nagrad, a skromni mož ni obešal tega nikdar na voliki zvon, nego je dalje tisto deloval za občno korist. Pa tudi kot učitelj ni mogel biti tako slab, ker je bil takoj uvrščen v I. plačilni razred. Zatorej le vsakemu svoje!

— Občinski odbor je torej popolnoma pravilno ukrenil, da je imenoval L. za toliko zaslug častnim občanom. Toliko naj bo ob kratkem o plodonosnem delovanju L. vsaj: »Da se resnica prav spozna, treba je čuti oba zvona.

Iz Zagorja ob Savi. V nedeljo, 18. t. m. so ponavljali zagorski diletantje v dvorani g. Habata toli priljubljeno narodno igro »Rokovnjača«. Že ob prvi vprizoritvi smo bili veselo iznenadeni na sigurnem proizvajanja tega, za manjšo odre zelo težkega dramatičnega proizvoda, v nedeljo pa so nas diletantje kar narančnost frapirali. Vsak nastop, vsak prizor, vsako dejanje, skratka: vse se je vršilo tako dovršeno in točno, da moramo vrlim zagorskim diletantom od srca častitati na njih napredku. Seveda gre v prvi vrsti največje priznanje g. Habatu samemu, v česar veščih rokah je bil vesaranžma. Velika, krasna dvorana je bila pri prvi kot pri drugi predstavi natlačena polna odlidnega občinstva od blizu in daleč, ki je ob vsaki priliku z navdušenim odobravanjem kazalo svoje presenečenje in zadovoljstvo. Največ zaslužene hvale pa je žel Blaž Mozol. Njegov umirni glas, karakteristična maska in njegovo neprisiljeno kretanje, vse to je napravilo Blaža v istini tipičnega Kranjca. Ne trdim preveč, če rečemo, da ne zaostaja mnogo za mojstrom te uloge, g. Verovškom. Polonica se je pokazala ta večer kot prava, ljubka igralka; igrala je vrlo dobro in naravno. Prav tako je pogodil težavno ulogo Poloničen partner Nande. Uglobil se je docela v igro in nastopal premišljeno, a odločno. Rajtguzen je bil v istini prava pravca »Konjska suša«. Vzbujal je mnogo živahnosti in smeha. Bojček je dober igralec, ki se z lahko vživi v svojo ulogo. Tudi o ostalih diletantih se moramo izreči prav pohvalno, storili so svojo dolžnost nad naše pričakovanje. Kar se tiče pevskih izvirnih uložk in pa orkestrovega spremljevanja, si ne moremo kaj, da ne bi izrekli svojega začudenja. Bilo je krasno! To je jašen dokaz, koliko vzmore vztrajnost in ljubezen do muzike; kajti le vsled tega je vspelo ta večer proizvajanje pevskih točk do tako velike dovršnosti. — Po igri se je razvnela prav živahnata zabava. Orkestraši so marljivo svirali, a gostje so se vrtili ob lepotnečih, zapeljivih akordih »Zagorskih valčkov« do ranega jutra. — G. Habata pa zahvaljamo kar najiskrenejše na velikem užitku, katerega nam je pripravil ta dva večera ter zajedno izrekamo srčno željo, naj bi nas iznenadil prav kmalu zopet s takšno veselico in nas povabil v svoj lepi hram Muze.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 26. januvarja.

— **Slovensko društvo v Ljubljani** ima v ponedeljek dne 2. februarja popoldne ob 4. uri svoj občni zbor v »Narodnem domu«. Na dnevnom redu je: 1. Poročilo predsednika. 2. Volitev odbora.

— **Učiteljski avancement.** S 1. januvarjem so bili pomaknjeni v višje plačilne razrede, in sicer: v I. razred: Tomšič Stefan v Ribnici, Dular Fr. v Valti vasi, Konschegg Friderika v Ljubljani, Pin Val. v Predoslju, Razinger Ant. v Ljubljani, Borovški Marija v Tržiču, Kalinger Ferd. v Toplicah, Šetina Fr. v Crnomlju, Šarec Hedvika v Moravčah, Burnik Val. v Metliki in Marn Jakob na Viču; v II. razred: Perne And. v Štrnjah, Gerkmann Emilija v Mengšu, Spetzler Gustav v Trebnjem, Wresitz Ivan v Ribnem, Skala Anton v Vipavi, Jelenc Štef. v Dvoru, Kečelj Alojzij v Ljubljani, Drol Ka-

tarina v Zaspnu, Tramto Ign. v Kamniku, Benedik Karol na Brezovici, Pipan Ivan na Trati, Bregant Mihael v Št. Vidu pri Vipavi, Kalan Ivan v Ovčišah, Arselin Avgust v Prečni, Schmidinger Ana v Krškem, Petrovec Tom. v Polh. gradcu, Stepischnegg Frančiška v Mengšu; v III. razred: Potrebin Leop. v Radečah, Maurin Fran v Planini pri Črnomlju, Šega Ivan v Sodražici, Jaklič Ivana v Dobropolju, Malovrh Hedvika na Ježici, Perušek Ivanka v Starem trgu pri Ložu, Šark Albina v Novem mestu, Perc Matija v Poljanah, Tomec Amalija pri Sv. Križu, Furlan Ivanka v Naklem, Sachs Alojzij v Ljubljani, Verbič Fran v Slavini, Schott Josipina v Litiji, Lunder Frančiška na Raki, Malnarič Ivan v Sv. Križu pri Kostanjevici, Wurner Olga na Bledu, Čvar Andr. v Vel. Poljanah, Juvanc Ferdo v Cerknici, Šemerli Ivan v Lesčah, Petschauer Matija v Planini, Gorečan Jos. v Ratečah, Javoršek Karl v Košani, Sedlak Amalija v Mirni, Matko Mart. v Toplicah, Tschurn Gabrijela v Ljubljani, Kiferle Ivan v Naklem in Benedičič Ivan.

— **Repertoire slov. gledališča.**

Jutri, v torek se uprizori prvič izvrstna veseloigra dr. Jos. Štolbe »Morska deklica«. O priliki jubileje »Nar. divadla« v Pragi se je med vensem najboljših čeških dram in oper uprizorila tudi ta velezabavna veseloigra, ki se igra z največjim uspehom. Veseloigra je iz originala prevela gdč. Z. Kvedrova. Dejanje se vrši v jedilnici letovišarskega parnika in v Opatijskem hotelu. Glavne uloge igrajo trije zakonski filistri (g. g. Lier, Verovšek in Boleska), ki bi radi — daleč od svojih žen — igrali lahkoživne don Juane, a se jim namera ponesreči z znanimi žrtvami. Naslovno ulogo igra gdč. V. Rückova. Pri veseloigri so deluje vse dramsko osebje. — V četrtek, dne 29. t. m. se poje četrtek in zadnjič v sezoni Kovačevica opera »Psoglavci«. Na to opero opozarjam že danes vse one, ki tega znamenitega češkega umotvora doslej še niso videli in slišali. — V soboto dne 31. t. m. je zopet dramska novita »Poskusni kandidat«. Ker ima naša drama absolvirati še proces novitet, ki so na repertoirju, opozarjam občinstvo, da se udeležuje premijer, ker bodo reprise samo redke in izjemne.

— **Slovensko gledališče.** Včeraj

občinstvo po pravici docela zadovoljil. Opera »Faust« se sme po svoji izvršitvi in uprizoritvi pričevati k zanj boljšem uspelim operam slovenskega gledališča.

Slovenska diletantovska društva po dželi, ki vprizarjajo sedaj dramatične predstave, opozarja »Dramatično društvo« v Ljubljani, naj se radi iger obračajo naravnost na knjigotrča Lavoslava Schwentnerja, ki ima na prodaj društveno »Slovensko Talijo« in novo A. Gabrščkovo »Talijo«.

»Slovenec« je v notorični svoji lažnivosti trdil, da je g. Preduovič provzročil podraženje prašičev v Ljubljani baje vsled sklepa glede neke dobave. Zadnji »Wochenbericht vom Borstenviehmarkte in Wien« pa priča, da tudi na Dunaju ni nič bolje in da se tam plačuje prešče po 1 K 77 v kilogr. Kaj torej hoče »Slovenec«? Naj se raje pobriga za to, da ne bodo maše vedno dražje.

Društvo, »Pravnik« ima danes zvečer ob 1/29. uri v »Narodnem domu« pri vhodu na levo svoj letoski občni zbor. Ljubljanski društveni člani se vabijo, da se istega polnoštevilno vdeleže.

Poročil se je gosp. Albert Feldstein, bivši član slovenske opere, z gdž Reziko Vrto v Šek v Bohinjski Bistrici.

Umrla je v Gotovljah nad učiteljeva soproga gospa Marija Šumljak roj. Topolnik. N. v. m. p.!

Iz Radomlja se nam poroča. Dne 20. t. m. zvečer ob 1/27. ura je nenadno umrl lastnik bližnje graščine »Črnec« g. Viljem Pelikan v 80 letu svoje dobe. Pokojnik je bil ud tukajnjega in dobskega bralnega društva, častni član požarne brambe v Dobu ter odbornik kmetijske podružnice v Radomlju. Silno vnet je bil za knetijski napredok — naročal je razne stroje, semena, gnojila i. t. d.

Narodna čitalnica ljubljanska naznana tem potom svojim p. članom, da izpade z ozirom na ravnovrstne prirede drugih društva za dne 28. januvarja t. l. določeni »Družbeni plesni večer.«

Spošno slovenske žensko društvo. Sinoči ob 5. uri popoldne se je vršil občni zbor tega društva. Zbor je bil prav dobro obiskan kar pač kaže, da članice niso le po imenu v društvu, temuč se v resnici zanimajo za svoje prelepo društvo, kakršnega ne zmore ženstvo po velikih mestih takozvanih hiperkulturnih naših sosedov. Na Slovenskem imamo sicer brezbrojno društva, ki bi se morala pravzaprav imenovati ženska društva, ker prevladujejo v njem številom in — denarjem ženske, a to so le breznačajne črede plahih ovc, dočim jim je faktični vođa — oven blagoslovjeni moški. Zato pa je »Spošno slovensko žensko društvo« v Ljubljani prvo in edino društvo svoje vrste, ki združuje cvet slovenskega, samostojno mislečega, za napredkom in splošno izobražbo stremljega ženstva. Naj bi ne bilo v naši slovenski centrali resnično izobražene gospe ali gospice, da bi se odtegovača temu društvu. Predsednica ga. Franja dr. Tavčarjeva je otvorila občni zbor s prisrčnim pozdravom na zborovale. Očitala je na kratko zgodovino dosedanja društvenega razvoja, ki se mora imenovati povoljen vključ ostudenemu sovraštu in preganjaju društva od gotovih strani. In vendar je društvo ustanovljeno na podlagi krščanske ljubezni, ker sodeluje za prosveto vseh svojih sester. Apeluje na društvenice, da se oklenejo društva, da mu bo mogeče doseči stavljene si naloge. Tajnica ga. Minka Govekarjeva je podala tako obširno in temeljito poročilo, v katerem se poveda na prvem mestu da društvo ni imelo nikdar namena koga poučevati, temuč le podati svojim članicam na cenen način sredstva, da se same poučujejo, da si same razširijo svoje obzorce. V ta namen služi knjižnica, iz katere si je v pretečenem letu izposodilo okoli 80 članic nad 1800 knjig, nadalje predavanja. Javnih predavanj je bilo 8. Dne 15. februarja letos pa bo predaval vsečiliščni profesor dr. Šerel: »O pomenu in razvoju mutasti jezikov in o vplivu žensk na pantomimico.« Razun javnih predavanj so bili v zimskih časih skoraj vsakih 14 dni sestanki ob čaju, pri katerih so predavale članice. Društvo je imelo 10 odborovih sej. Dne 7. decembra l. l. je priredilo društvo v proslavo 25letnega slovstvenega delovanja najodličnejše slovenske pesnikinje in pisateljice Marye Konopnicke, »Večer Konopnicke«, katera slavnost se je izborne obnesla, za kar gre posebna zasluga: opernemu

pevcu gospodu M. Fedyczkoškemu za notni materijal pesmi slavljence, za razglednice i. dr. Po njegovem posredovanju so podarili ozir. dali brezplačno na razpolago: g. Niwiadomski, profesor konservatorija v Ljubljani, in še drugih svojih skladb. G. Gallu, ravnatelju pevskega društva »Echo« za moški zbor; g. Radca Bersonu za krasen kvartet: operni pevki; gosp. P. P. Slavškemu, režiserju opere za knjigo poezij Marye Konopnicke; gg. uredniki Češki Führing in Wyslouch za kliše slavljenke, nadalje je došlo tudi več brzojavk iz Ljubljane. Izreče se nadalje najiskrenjež Zahvala vsem damam in gospodom, ki so sodelovali na slavnosti. Poleg velikega moralnega uspeha je imela slavnost tudi gmoten uspeh ter se je moglo zopet nabaviti knjig za 90 gld. Posebej se izreče Zahvala tudi vsem, ki so darovali društvu brezplačno knjige in časopise. Iz poročila blagajničarke gdž. A. Kadivčeve poznamemo, da šteje društvo 178 rednih članic in 23 podpornih ozir. ustanovnih. Za knjižnico se je izdal 505 K 86 h. Knjižnica se je zavarovala za 2000 K. Društvo je pristopilo po dunajski zvezzi ženskih društev svetovnemu ženskemu društvu, ki ima vsako tretje leto svetovni kongres. Dohodkov je imelo društvo v pretečenem letu 1940 K 10 h, stroškov pa 1470 K 83 h, tako da ima prebitka 469 K 27 h. Knjižnica ga. Peruškova je povestala, da je vseh slovenskih knjig 288, nemških pa 403. Razun tega pa je v knjižnici tudi lepo število čeških hrvaških, poljskih in ruških knjig. Na predlog ga. Supančičeve se je izvolil per acclamationem dosedanje odbor s predsednico go. dr. Tavčarjevo, nadalje: podpredsednica ga. Berta dr. Trillerjeva, tajnica ga. Minka Govekarjeva, blagajničarke gdž. A. Kadivčeva, knjižnica ga. Peruškova, odbornice pa: gdž. I. Kajzelova, ga. I. Vidmarjeva, ga. F. profesorjeva Orožnova, gdž. Z. Pegeanova, ga. M. profesorjeva Zupančičeva, gospe I. Mayerjeva, M. Jebaćinova, I. Čudnova, H. ravnateljeva Šubičeva, M. dr. Kušarjeva in F. dr. Majaronova.

Planinski ples. Prihodnjo nedeljo bo že ples slovenskih planincev, prvi ples slovenskega planinskega društva. V priznavljali komite je prevzel odbor, izkušene moči, ki naj mu pomoči pri zmaganju velikega dela. V podporo so mu gospodje: Anton Gregorec, Viktor Naglas, Ivan Polivka, Henrik Ulrich, Josip Vavruška in dr. Milutin Zarnik. Ustanovil je pa osrednji odbor damski komite in obljubile so mu svojo pomoč nastopne narodne dame in sicer gospe: Julija dr. Ferjančičeva, Pavla Hauptmannova, Berta dr. Hribarjeva, Antonija Kadivčeva, Jelica Korenčanova, Marica dr. Košeninova, Marija dr. Kušarjeva, Josipina Mačherjeva, Fernanda dr. Majaronova, Eljija Mikuševa, Jelica Naglasova, Minka Ogorečeva, Fani Orožnova, Marica Peruškova, Ivana Supančičeva, Ida Škoč-Wanekova, Vera dr. Šlajmerjeva, Franja dr. Tavčarjeva, Eliza dr. Tominšekova, Berta dr. Trillerjeva, Ana Ulrichova, Olga Vertovčeva ter gospodinje: Marta Andolšek, Pavla Borštnar, Mira Dev, Anica Ferjančič, Ema Globočnik, Josipina Globočnik, Anica Graselli, Ida Hieng, Jelisava Kersnik, Lea Levec, Ela Poljanec, Josipina Porenta, M. Reich, M. Roglič, Minka Skaberšek, Celestina Star, Mary Sterger, Urška Strah, Mici Urbanc, Pavla Vodušek in Julija Vončina. Damski odbor se je lotil v svoji vnemi za sijajen uspeh plesa na loge, da postavi in oskrbuje bufet, ki bo postavljen v dvorani pod galerijo, kjer bodo v bogato izberi mrzla jedila in kjer so bo točilo izvrstno, društvo v dan plesa podarjeno namizno vino, vino v butelkah in pa šampanjec. Vnema, s katero se je poprivelj damski komite svojega posla, je planinskemu društvu v nadobudjen znak, da mora vzpeti ples kar najbolje, hkrati vidi v naklonjenosti dam dokaz, da uživa društvo v vseh slojev isto toplo simpatijo, in da si je vsakdo svest, da je šteti planinsko društvo med one za narod zaslужna društva, katere je krepko podpirati, kadarkoli kliče v to prilika. — O priliki društvenega plesa sta podarila planinskemu društvu gg. dr. Tomo Zarnik, zdravnik v Zagorji o/S. 20 K, primariji dr. Edo Šlajmer v Ljubljani pa 36 kron.

Ljubljanske filialke v Newyorku. Vsled izredno ngodne in hitre zveze parnikov, katere priskrbi »Slavec« na dan maskarade dne 15. februarja t. l. v »Narodnem domu«, sklenile so nekatere ljubljanske tvrdke ustanove v Newyorku filiale svojih trgovin, ter tako svoji eksport tudi v tem svetovnem mestu.

Cítalnica v Spod. Siški priredi v nedeljo dne 1. februarja »Besed s plesom v proslavo Valentina Vodnika in XXV. letnico

društva pri Koslerji s prijaznim sodelovanjem tamburaškega kluba*. Spored: 1. — »Danica«, svira tamb. klub. 2. A. Förster: »Ulična oživljjava«, moški zbor. 3. — »Valentina Vodnika slava« zložil Jak. Alešovec, deklamuje gdž. Helena Zakočnikova. 4. — »Ruski ciganski valček«, svira tamburaški klub. 5. Kam. Mašek: »Strunam«, moški zbor. 6. — »Spavaj sladko«, svira tamburaški klub. 7. B. Iavec: »Planinska roža«, moški zbor. 8. — »Mutec«. Veseloigrav v enem dejaju. Ples. Začetek ob pol 8 uri. Vstopina za neude 1 K, za družine 3 oseb 2 K, čast članic čitalnice so vstopnine prosti. K vdeležbi vabi najvjudneje.

Odbor.

Vabilo na plesni venček zadruge gostilničarjev, kavarnarjev itd. ki se bo vršil dne 5. sivečana t. l. v restavracijskih cijiskih prostorih g. Ederja na Kongresnem trgu, prično se razpolilati pričetkom tega tedna. Ker je mogoče, da se je kdo gospodov, ali pa še morda kaka čestita rodbina prezira, prosi se obrniti na g. A. Zajca, gostilničarja na Rimski cesti, ki bo potrebno preskrbel. Zmanjšanje za ta plesni venček je jako veliko. Čisti dobiček plesnega venčka je namenjen, ustanoviti bolniške blagajne za gostilničarje in njih uslužbence.

Šmarsko-rogaško učiteljsko društvo zbornje dne 1. sivečana ob 1. uri popoldne v Šmarji.

Društvo prostovoljnih ognjegascov v Trebnjem priredi v prostorih pri Em. Tomšiču dne 1. februarju v društveno korist plesni venček.

Usmilite se ptičic! Ne navadno hudo zimo, ki je pritisnila zadnji čas, občutijo posebno britko naše ptice pevke, ki ne le zmrzajo, temuč tudi stradajo. Edina nihova nuda so dobrošrni ljudje, ki jim privoščijo nekaj zrnc. Spominjam se tezd teh kralihin revic, ki nam povrnoje spomadi male dobrote s petjem in pobiranjem škodljivega mrčesa.

Kopati se je hotel. Slikarski pomočnik Avgust Perko, stanočoč v Strelških ulicah, je prišel včeraj popoldne prav pisan po Gruberjevi cesti. V bližini hiše, kjer stane, je obstal, skelek suknja, jo dal na ograjo in šel po bregu proti Gruberjevem kanalu. Prišedši do zida ob kanalu, se je malo ogledal okoli sebe nato pa skočil čez tri metre visoki zid v vodo in je v vodi, katera mu je segala le do kolen, obstal. To je videla iz stanovanja njegova sestra, katera je poklicala starši in brata, ki so vsi tekli h kanalu. Vojaki so prinesli letev, da so mogli priti do vodi stoječega Perkota, kateremu so potem dali vrv okoli živote in ga potegnili na breg. Nato so ga prenesli v stanovanje. Perko se je bil napisil laškega vina in mu je to zmenalo glavo.

Zaradi enega krofa. Klepar A. S. na Radeckega cesti št. 1, je prišel včeraj zjutraj z neko veslice vinjen domov. Prinesel je seboj v žepu krof. Ko je skelek suknja, vzela mu je njegova sestra krof. To je pisanega brata tako raztrogotilo, da je prijal sestro za lase in jo začel pretepavati, in ko je ti priskočila na pomoč ravno tam stanujoča delavka v tobačni tovarni Terezija Divjakova, je Š zgrabil črevelj in udaril z njim Divjakovo po desnem licu in jo tik desnega očesa ranil. Ker se Š ni dal pomiriti, so morali poklicati policija, da ga je odstranil.

Nezgoda. Ivan Kos, 17 let star, delavec iz Savelj, je pri nakladanju premoga na južnem kolodvoru padel in se na levu nogi tako poškodoval, da so ga morali prepeljati v bolnico.

Nogo spahnili si je včeraj popoldne pri telovadbi v realki realec Franc Gregorič, 19 let star iz Celovca. Prepeljali so ga v deželno bolnico.

Izgubljene in najdeni reči. V mestu je bila izgubljena dobitkovnica srbske tobačne srečke. — Na poti iz Šiške mimo državnega kolodvora po cesti na Rudolfov železnici, po Marie Terezije in Dunajski cesti, po Prešernovih ulicah, čez Marijin trg in po Špičalskih ulicah do Mestnega trga je izgubila neka ženska zlatuh z brilantom, vreden 270 K. — Kuharica Margareta Belak je izgubila na Mestnem trgu pred Krisperjevo prodajalnico bankovec za 10 K. — Cila Skubičeva, posestnica hči iz Javorja pri Ljubljani, je izgubila od Mestnega trga do Šenklavške cerkve rujavo denarnico, v kateri je imela dva zlata prstana in nekaj krov denarja. — Pred frančiškansko cerkvijo je našla služkinja Neža Žirovnik nikelnasto uro z verižico.

Za kratek čas. Sodnik: Obtoženi ste, da ste sosedu ukradli tri kokoši. Kaj pravite na to? Ali imate morda kakše priče? Obtoženec: Ne! Kadar grem kokoši kраст, ne jemljam nikdar prič seboj.

Corrigendum. V soboto je plahl v našem listu tiskovni skrat. Posebno grdo nam je pokvaril dočip v razgovoru med stotnikom in bohinijskim kaplanom z birtahom. Kaplan odgovor bi se nameč moral glasiti: Počakajte, da bom ja 20 let tu itd. ne pa 20 let star.

Najnovije novice. Južnotirolski zdravnički protesti rajo proti nameri, da bi se v doželnem zboru izločila obstrukcija v prid učiteljstvu. Obstrukcija se naj ali nadaljuje ali pa v poštevata tudi zdravnik. — Serum zoper jetiko. Bakteriolog v Pasteurjevem zavodu v Parizu, dr. Marmorek je iznašel nov serum zoper jetiko, s katerim je ozdravil že celo vrstojetičnih. — Veliko defravdacijsko so zasedili pri okrajnem zastopu v Rychnovu nad Knežnou. Dosedaj se je konstavil pomanjkljaj 12 000 K, a revizija bo razkrila še mnogo večje svote. Blagajnica Bock je odstavljen. — Bišega avstrijskega ritmografa Karla Pospecha so v Švici zaprli zaradi raznih sleparij. — Med narkozo umrla. V Ljubljani je operiral vsečiliščni profesor železniškega nadzornika Makuša. Žena pa je med narkozo umrla. Državno pravdinstvo je uvedlo preiskavo. — Ponarejene menice. Veleindustrije Stein v Bambergu je vzdržal več stotisoč mark na ponarejene menice ter zginil. — Razkriti Kruppove afere izda v kratkem znani nemški socialni demokratični poslanec obširno brošuro. — Za spomenik pokojnemu kralju Milanu se nabirajo po celi Srbiji radovljni prispevki.

Poizobrazba bogovrstva. Sedaj nemški cesar hoče biti povsod na čelu in izdal je ne davno v svojem govoru v Gorlichem geslu »Weiterbildung der Religion«, — poizobrazba bogovrstva! Na to je bil med poslušalcem s cesarico, nekolikimi princem, tudi dvema bavarškim, torej katoliškim, z ministri, svojim »višjim dvorskim propovedkom« Dryandrom, ko je asiriolog prof. Friderik Delitzsch razlagal, da bi bila raziskavanja po nekdani Asiriji in starem Babilonu dokazala, da sv. pismo stare zaveze ni pravtono od Mojzesia in tudi ne od Judov sploh sestavljen, ampak da je prepisano iz klinopisnih kamenitih tabel, ki se kakih 500 let pred Mojzesovim rojstvom bile napravljene v Asiriji ozir. Babilonu in v letih 1897—1899 po francozih učenjakih bile razkrite in deloma raztolmačene. Zdaj je v Lipsku izšel preved dotičnega klinopisa od dr. Hugo Wincklerja v časopisu »der alte Orient« Prof. Delitzsch je v svojem omenjenem predavanju pred nemškim cesarjem vseled napominali najdej izrek, da ni večje zmore človeškega duha, kakor vera, da je sv. pismo (Bible) osobno razdetje božje. Znanstveno bogoslovje je že zdavnaj spoznalo in pokazalo, da je biblija z neprenehanim predelovanjem popolnoma različnih slovstvenih izdelkov tak kanon postal, kakor leži pred nami. Po prej je že bilo v vseh naučnih slovenikih (Conversationslexicon) brati, da so knjige stare zaveze šele v dobi babilonskega prognaštva Judov, deloma šele 700 let pred Kristom na stale in da evangelijske nove zaveze niso spisani od evangelistov, ampak kakih 200—500 let po Kristovu smrti. Zdaj pišejo nemški listi, da se je našel najstariši rokopis starega testamenta že nastopajo katoliški učenjak in jezuit pater Kolb je imel na Dunaju oster govor ravno proti predavanju prof. Delitzscha, kajti Vatikanski koncil je izrekel: »Kdor vseh delov sv. pisma ne prizna kot božje razdetje, bodi proklet« in isto je ponovil papež Leon XIII v encikliki Providentissimus Deus. Pa čudne novosti prihajajo v sestru Wolfovi pristaši so shod razbili, predno se je zborovanje začelo.

Dunaj 26. januvarja. Ogrski ministrski predsednik Széll in domobranci minister Fejervary sta bila včeraj tu in cesarju poročala o položaju v cgrskem parlamentu glede brambne predlage. — Dunaj 26. januvarja. Trgovinski minister Call je danes otvor

Borzna poročila.

Ljubljanska

„Kreditna banka“ v Ljubljani.

Uradni kursi dunaj. borze 26. januarja 1903.

Maloobeni papirji.

4 1/2% majeva renta

4 1/2% srebrna renta

4% avstr. kronska renta

4%, zlata

4% ogarska kronska

4%, zlata

4% posojilo dežele Kranjske

4 1/2% posojilo mesta Spiljetta

4 1/2% Zadra

4 1/2% bos.-herc. žel. pos. 1902

4% češka dež. banka k. o.

4% ž. o.

4 1/2% zast. pis gal. d. hip. b.

4 1/2% pešt. kom. k. o. z 10% pr.

4 1/2% zast. pis. Innerst. hr.

4 1/2% ogr. centr.

deželne hranilnice

4 1/2% zast. pis. ogr. hip. b.

4 1/2% obl. ogr. lokalne že- leznice d. r.

4 1/2% češke ind. banke

4% prior. Trst-Poreč žel.

dolenjskih železnic

3% juž. žel. kup. 1/1,

4 1/2% av. pos. za žel. p. o.

Srečke.

Srečke od leta 1854

" " 1860/

" tizske

zemlj. kred. emisije II.

ogr. hip. banke

srbske & frs. 100%

turške

Basilika srečke

Kreditne

Inomoske

Krakovske

Ljubljanske

Avstr. rud. križa

Ogr.

Rudolfove

Salburške

Dunajske kom.

Delnice.

Južne železnice

Državne železnice

Avstro-ogrsko bančne del.

Avstr. kreditne banke

Zivnostenske

Premogok v Mostu (Brück)

Alpinske montan

Praške želez. ind. dr.

Rima-Murányi

Trboveljske prem. družbe

Avstr. orodžno tov. družbe

Češke sladkorne družbe

Valute.

C. kr. cekin

20 franki

20 marke

Sovereigns

Marke

Laški bankovci

Rubli

Žitne cene v Budimpešti.

dne 26. januarja 1903.

Termin.

Pšenica za april

Črni žit

Koruzna

Oves

Efektiv.

5 vinarjev ceneje.

Bratje Sokoli!

Vabilo

na

izredni občni zbor

ki se bo vršil

v pondeljek, 26. januarja

na galeriji telovadnic v „Narodnem domu“

ob 8. uri zvečer.

Dnevni red:

Volitev staroste, podstaroste, načelnika telovadcem in ostalih odbornikov ter slučajnosti.

Bratje, udeležite se počasne zborovanja!

Na zdar!

Odbor.

Deželno gledališče v Ljubljani.

Štev. 64. Dr. pr. 1262

V torek, 27. januarja 1903.

Repertoarna igra Nar. gledališča v Pragi in v Brnu.

Novost! Novost!

Prvič na slovenskem odu:

Morska deklica.

Veseloigriva v treh dejanjih. Spisal dr. Josip Stolba. Režiser Fran Lier.

Biografija se odpre ob 7. uri. Začetek ob 1/2. 8. ur. Konec po 10. ur.

Prihodnja predstava bode v četrtek, dan 29. januarja.

Meteorologično poročilo.

Vrhina nad morjem 3062. Srednji zračni tlak 736.0 mm.

Čas Stanje Vetrovi Nebo

Jan opazovanja barometra v mm

24. 9. zv. 746.6 -10.6 brezvetr. jasno

25. 7. zj. 748.3 -15.7 sl. izahod megla

2. pop. 747.7 -6.0 sl. jvzhod jasno

9. zv. 748.4 -10.2 brezvetr. jasno

7. zj. 748.2 -10.1 sl. izahod megla

2. pop. 747.9 -1.4 brezvetr. jasno

Srednja temperatura sobote in nedelje 12.1° in 10.6°, normale: -2.1° in -2.1°.

Mokrina v 48 urah: 0.0 mm in 0.0 mm.

Izdajatelj in odgovorni rednik: Dr. Ivan Tavčar.

Strovoljna dražba.

Dne 18. januvarja prodala se bodo po javni dražbi

Končeva hiša

v Šenčurju pri Kranju.

Hiša stoji na tako ugodnem pro-

storu blizu farne cerkve in šole ter je pripravna za kakega mesara, peka ali drugega obrtnika.

(244)

Edina zaloga na Kranjskem:

lekarna PICCOLI

„pri angelju“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Polliterska steklenica velja 2 K.

Zunanja naročila izvršuje točno, ako se mu pošlje znesek po poštnem povzetju

2910) lekarnar a (9)

Gabrijel Piccoli

v Ljubljani.

državne železnice.

Ces. kr. avstrijske

C kr. ravnateljstvo drž. železnice v Bejkaku.

Izvod iz voznega reda.

veljaven od dne 1. oktobra 1902. leta.

Odhod iz Ljubljane juž. kol. Praga čez Trbiž. Ob 12. uri 24 m ponoči osobni vlak

Trbiž, Beljak Celovec, Franzensfeste, Inomost, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Aussee,

Soinograd, čez Klein-Reifing v Steyr, v Linc na Dunaj v Amstetten. — Ob 7. uri 5 m

zjutraj osobni vlak Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Ljubno, Dunaj, čez Selzthal v Solnograd, Inomost, čez Amstetten na Dunaj. — Ob 11. uri 51 m dopoldne

osobni vlak v Trbiž, Pontabel, Beljak, Celovec, Selzthal, Dunaj. — Ob 3. uri 56 m

dopoldne osobni vlak v Trbiž, Beljak, Celovec, Franzensfeste, Monakovo, Ljubno, čez Selzthal v Solnograd, Lend-Gastein, Zell ob jezeru, Inomost, Bregenc, Curih, Genevo, Pariz,

čez Klein-Reifing v Steyr, Linc, Budejvice, Plzen, Marijine vare, Heb, Franzove vare, Karlove vare, Prago, Lipsko, na Dunaj čez Amstetten. — Ob 10. uri ponoči osobni vlak v Trbiž, Beljak, Franzensfeste, Inomost, Monakovo-Trst dirdktivni vozovi I. in II. razreda. — Proga v Novo mesto in Kočevje. Osobni vlaki: Ob 7. uri 17 m zjutraj v Novemesto, Straže, Toplice, Kočevje, ob 1. uri 5 m populadne istotako, ob 7. uri 8 m zvečer v Novemesto, Kočevje. Pribor v Ljubljano juž. kol. Praga iz Trbiža. Ob 3. uri 25 m

zjutraj osobni vlak v Dunaju čez Amstetten, Monakovo, Inomost, Franzensfeste, Solnograd, Linc, Steyr, Išl, Ausse, Ljubno, Celovec, Beljak. (Monakovo-Trst dirdktivni vozovi I. in II. razreda.) — Ob 7. uri 12 m zjutraj osobni vlak iz Trbiža. — Ob 11. uri 17 m dopoldne osobni vlak v Dunaju čez Amstetten, Lipsko, Prago, Francovce vare, Karlove vare, Heb, Marijine vare, Plzen, Budejvice, Solnograd, Linc, Steyr, Pariz, Genevo, Bregenc, Inomost, Zell ob jezeru, Lend-Gastein, Ljubna, Selzthal, Beljak, Celovca, Monakova, Inomosta, Franzensfesta, Pontabla. — Ob 8. uri 51 m zvečer osobni vlak z Dunaja, Ljubna, Beljak, Celovca, Pontabla, čez Selzthal iz Inomosta, Solnograda. — Proga iz Novega mesta in Kočevja. Osobni vlaki: Ob 8. uri 44 m zjutraj iz Novega mesta in Kočevja, ob 2. uri 32 m populadne v Straže, Toplice, Novega mesta, Kočevja in ob 8. uri 35 m zvečer istotako. — Odvod iz Ljubljane drž. kol. v Kamniku. Mešani vlaki: Ob 7. uri 28 m zjutraj, ob 2. uri 5 m populadne in ob 6. uri 50 m zvečer. — Pribor v Ljubljane drž. kol. iz Kamnika. Mešani vlaki: Ob 6. uri 49 m zjutraj, ob 11. uri 6 m dopoludne in ob 6. uri 10 m zvečer.

!!!

Ker napoči pravi čas za uživanje

Kulmbaškega

redilnega in krepilnega piva